

گیاهان حیوان نما!

- * گیاهان عجیبی که از راه صید حشرات به زندگی خود ادامه می‌دهند.
- * گیاهان گوشتخوار با ساختمان اسرار آمیز خود نیازی به مواد غذایی زمینی ندارند.

شبها « اکسیژن » هوا را می‌گیرند و بمصرف سوخت و ساز خویش می‌رسانند و به رشد و نمو خویش ادامه می‌دهند ولی هرگز تصور نمی‌کردیم گیاه یا گل‌های ویژه‌ای، گوشتخوار یا حشره‌خوار باشد و با تردستی و نقشه جالب و آگاهانه، در کمین شکار بنشیند و طعمه خویش را صید کند و از گوشت آنان تغذیه نماید!

اینک داستان جالب آنرا که پژوهشگران و دانشمندان طبیعی و گیاه شناسان کشف کرده‌اند، از نظر خوانندگان گرامی می‌گذرانیم:

این گیاهان عجیب و جالب انواع مختلف دارد شاید باور نکنید ولی بدانید که در حدود ۴۵۰ نوع

در دنیای سراسر حیرت انگیز آفرینش، زیبایی‌ها و ویژگی‌های فراوانی وجود دارد که دارای اسرار آموزنده و پرازشگفتی است. و هر یک بنوعی خویش اعجاب انگیز و جالب است. ولی جالبتر و شگفت‌تر از همه، گیاهان گوشتخوار می‌باشد!

شنیده بودیم که حیوانات از نظر تغذیه به دو نوع تقسیم می‌شوند، گیاه خواران و گوشتخواران و میدانستیم که گیاهان تنها از آب و خاک تغذیه می‌کنند و بوسیله کلاک ریشه‌ها، از دل زمین مواد معدنی و غذایی و آب می‌گیرند و مصرف می‌کنند و بوسیله برگ‌ها و... در روزها « ازت و گاز کربنیک » و در

حشره‌ای دارد و آنها را می‌کشد ولی برای انسان مضر نیست و طعم آن همانند طعم آب مقطر است.

طبیعی دان مشهور قرن نوزده «آلفرید والس ALFRED - WALLACE» به نوعی از این سبویا اشاره می‌کند و می‌گوید «وقتی که آب آنرا نوشیدم آنرا بسیار گوارا و خوشمزه یافتم فقط کمی گرم بود ولی بهر حال همه ما از این جامهای طبیعت، عطش خویش را فرو نشانیدیم.»

«دکتر پل. ا. زال» می‌نویسد که: «ما دردمنه کوه بسیار بلند و کتیا بالو» آنقدر از این سبویا آب با بدست آوردیم که با آن چای درست کردیم! این گیاهان احتیاجات خود را از راه شکار تأمین می‌کنند و نیازچندانی بمواد غذایی ناک ندارند از این رو اغلب در جاهائی می‌رویند که نباتات دیگر قادر بادامه زندگی در آنجا نیستند.

وسیلۀ شکار و اسیر کردن حیوانات و چگونگی هضم آنها بوسیله این گیاهان، آنقدر مرموز و حیرت‌انگیز است که دانشمندان با وجود تلاشها و کوشش فراوان، هنوز نتوانسته‌اند راز هستی و اسرار زندگی این پدیده اسرارآمیز و خارق‌العاده طبیعت را، کشف کنند!

گیاه «نپانته» که درمازی می‌روید بشکل ظرف سر بسته‌ای است و از نوع سبویاها نیز می‌باشد و در نیم‌باز، آنرا در برابر دخول اجسام خارجی و آب و باران محفوظ نگاه میدارد جدار داخلی برگ، سه نوع شیرۀ اهریمنی ترشح می‌کند! جدار بالای

گیاه گوشتخوار وجود دارد. که یکی از مشهورترین آنها، گیاهی با گل‌های غول‌آسا که سبویا نام دارد و بنام «نپانته یا نپانتیس NEPENTHES» خوانده میشود (۱).

و انواع دیگر آن نپانته ویلوسا VELLOSA - NEPENTHES و سبویا «سنگوبنا SANGUENAE» و گیاه «GRACELES» می‌باشد این گیاهان که بیشتر در جزیره «برنو» بویژه در سلسله جبال «کتیا بالو» می‌روید این کوه پرورشگاه عجیب‌ترین و اسرارآمیزترین گیاهان دنیا است! سبویاها که شگفت‌انگیزترین گیاه گوشتخوار است تقریباً در ۹ هزار متری کوه، مزبور می‌روید.

ویژگی‌های این گیاه:

درانتهای بسیاری از برگ‌های این گیاه، سبویای عجیب و زیبا وجود دارد. هر سبویا به کاملاً سرخ و راه‌راه است و شباهت‌های منظمی دارد. قسمتی از این لب‌ها به زائده بلند خارمانندی، منتهی میشود که این زائده به نوبه خود، حکم سرپوشی به شکل قلب در بالای دهانه سبویا را این سبویا در برخی، باندازه يك فنجان‌و گاهی باندازه يك لیوان می‌باشد.

بومیان آن نواحی این سبویاها را «جام میمون» می‌نامند و چون در داخل آن مایع و آب بسیار لالی ذخیره میشود میمون‌ها از آن می‌نوشند و حتی انسانها نیز از آن می‌آشامند و آبش بسیار گوارا است. از ویژگی‌های این آب آن است که خاصیت ضد

(۱) نپانته یا نپانتیس یعنی گیاه «غم‌زدا» در قدیم نام گیاه افسانه‌ای بود و آنطوریکه از آثار «هومر»

برمی‌آید مصریان قدیم آنرا برای تسکین آلام و سرخوشی بکار می‌بردند!

بی شباهت به شکل معده نمی باشد .

درمخاط سطح تحتانی جدار داخلی آن ، غدیدی وجود دارد که آنزیم و دیاستازهای گوارش که در واقع مواد حشره کش است، ترشح می کند !
عمل گوارش حشرات صید شده با کمک «باکتریهای» موجود در مایع محتوی سبوها، کامل می گردد .

تنها سؤالی که پیش می آید آنست که چرا این گونه گیاهان از حشرات و ... تغذیه می کنند ؟ پاسخ آن روشن است . زیرا بارانهای استوائی در دوران طولانی از دیرزمان بر این قسمت از کوه باریده، مواد معدنی لازم برای رشد گیاهان را داشته و باخود به قعر دریا می برد و گیاه دچار کمبود مواد «ازته» و معدنی است !

ولی دست آفرینش این گیاه را با شعور ویژه ای آفریده که خود با شکار حشرات بتواند این کمبود و نیاز را برطرف سازد. و کمبود مواد غذایی و معدنی را در چنین مناطقی جبران نماید.

برگهای این گیاه بخوبی و با آگاهی کامل عمل جذب و هضم (یعنی عمل گوارش لازم) را انجام میدهد . (۲)

«و گیاه حشره خوار VEITCHII که از نسوع کمیاب این تیره گیاهی است سبوهایش تا طول سی سانتیمتر میرسد .

برگ هم نوعی شیره می دهد که حشرات را بخود جلب می کند و کمی پائین تر از آن مایمی مومی و لفزانی است که مهمانان کنجکاو را بداخل گودال میاندازد و سرانجام در ته برگ نوعی اسید یا شیره ترشح می شود که حشرات را برای هضم آماده میسازد !
عجیب اینکه بعضی حشرات این محیط خطرناک را برای زندگی انتخاب کرده چون به نوعی تخمیر شیمیائی در بدن خویش مجهزند که باعث تجزیه شیرۀ هاضمه گیاه مزبور، می شود و با این خصوصیت دام شکار و محل خطرناک گیاه مزبور، جایگاه امنی برای این نوع حشرات است ! (۱)

و از باب اینکه دست بالای دست بسیار است ، این نوع حشرات و مهمانان ناخوانده ، صیدها و غذای آماده گیاه گوشتخوار را چپاول می کنند !!

در برخی از انواع (سبویا یا گلکهای گوشتخوار درخت) درحاشیه زیرین لبۀ آن الیافی چون موهای ریز و کوتاه شبیه موهای بعضی حیوانات قرار دارد. این موها از لحاظ استراتژیکی موقعیت حساسی دارد که پای هیچ نوع حشره چه آنها که داری چنگال یا کف پای چسبنده یا دارای قلاب هستند نمی توانند بر آن بند شود !

همانگونه که اشاره شد این سبوها در حکم معده حیوان است و شکلی ظاهری آن هم در برخی موارد

(۱) حواس اسرار آمیز ص ۵۲

(۲) مجله شکار طبیعت شماره ۶ ۵

انتخاب کرده است.

وی در یادداشت‌های خود مینویسد: «آباد در جهان گیاه شناسی هست که پس از یک سفر دور و دراز باین گیاه شگفت‌انگیز دست یابد و تمام وجودش از آفرین و تحسین بوجد در نیاید؟!»

راستی که تنها توجه و مطالعه و وقت در این گیاه عجیب کافی است که بانسانها بفهماند که در آفرینش همه پدیده‌ها خرد و کلان طبیعت، تدبیر و نقشه‌ای حکیمانسه نهفته و همه پیش‌بینی‌های لازم در آنها، شده، نیازها و راه پاسخ‌گویی به نیازمندیهای آنان نیز در ساختمان وجودی آنها نهاده شده است.

و این نظم دقیق خود نشان رهبری و هدایت تکوینی موجودات توسط آفریدگار جهان است که در همه پدیده‌ها آشکار است ولی «کودیده خدا بین تا بنگرند خدا را!»

ربنا الذی اعطی کل شیء خلقه ثم هدی» سوره

طه آیه ۵۳

مایع درون آن برای بسیاری از حشرات سرگه- آورا ستولی در عنکبوت تأثیری ندارد و هیچکس تا-

کنون این سرعجیب را کشف نکرده است!

با آنکه آزمایشها و تجربیات آزمایشگاهی فراوانی که در طی صد سال اخیر در اروپا و آمریکا بر روی این مایع بعمل آمده است، هنوز محققاً نمیدانند که عامل مؤثر درون مایع چیست؟

ولی سرانجام باین نتیجه رسیده‌اند که «آنزیم»ها یعنی «ترکیبات آلی» گوناگون است که سبب تغییرات شیمیائی در مواد غذایی میشوند و نیز با کتریها عامل مؤثر در این مایع هستند اما دانشمندان درباره نوع این آنزیمها و چگونگی تأثیر آنها توافق ندارند!

طبیعی‌دان سوئدی قرن هیجدهم «لنیائوس» که در طبقه بندی گیاهان کارهای علمی پرازشی انجام داده است برای اولین بار نام «پنانتیس» یا گیاه «غمزدا» را برای انواع سبوغیاه که در مشرق میروید

« آدم » نه « آدمک »

بقیه از صفحه ۹۹

زیر کانه‌ای بهره‌جستند و با همین وسیله به مردم قبولانند که وضع موجود بهترین وضع ممکن میباشد، باید همین وضع ادامه یابد و مردم چاره‌ای ندارند جز آنکه درنج بکشند و بار خود را تحمل کنند، و درحالی که دیگران در نعمت و فراوانی به سر میبرند آنها باید گرسنه بمانند، چه میشود کرد، گناه کسی نیست بلکه مقدر است، سرنوشت است و یا کيفر گناهان!

بودند. آری استعمار ابتدا مبلغان مذهبی و نیروهای نظامی خود را میفرستاد و سپس به بهره‌برداری بازرگانی میپرداخت و این نغمه در همان سالهای قرن ۱۹ ساز شد که: «بازرگانی به دنبال پرچم هم به دنبال انجیل میرفت!»

و از این رو صاحبان سرمایه و آنها که قدرت را در دست داشتند از مذهب بعنوان يك عامل مخدر بطرز